

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 206

Tiltaltes navn: Barbra Osmundsdatter

Årstall: 1667

Sted: Lister i Vest-Agder

nr 3 og 4.
1667.

Lister tingbok 6. 1667

Lister fogedretssaker 1667-71-72.

1) Barbra Børnundsdotter dømt til bålet.
og hendes far

2) Børnund Jønsen dømt til landflyktighet

8/7. 1667

[avskrevet i nov. 1928]
og 30.8. 1932

Barbra Opmindsaadler3
amindsaadler

Anno: 1667. Den: 1 July wære wii effter skrefne
 Apchild Soelberg, Rasmus Soelberg, Joen
 Pöuland, Lauridtz Wærr, Aaron Pöuland,
 Jören Penne, Knud Jölle, Jffier Stöche,
 Hans Höyland, Olle Thorp, Jören Thorp, och
 Olle Gywold, adsome longrestemend i
 Helvig ktingsted, stillige med Lister amptis
 sorenskriftr Johan Norman forsamlede
 tidt longstuen ved Faberspind, Deben tidt
 effter: Sag at bekienne, offüerwerinde blid
 det bestöckning, kongl. may. förgel erlig
 och welfornemme Mand Hans Gabrielför,

Wäl bemeldte kongl. may. förgel Hans
 Gabrielför, indlaigde en schriffblig Citation
 och skrefne breff, hvor ved hand hafde
 ind citerit Barbra Opmindsaadler, for-
 medelst nogle u-christelige bedriffte och
 gierninger, hru sig paa adschiefflige Stüder
 och Steder mange got folck blid stor nach-
 deel ochschade, effter Suplicantennis an-

14. 1667

dragelse, som sligt haardeligen beklager, /
haffuer öfuit och begangit, som sig lader
aufsee saa schreckelig och meget groffuelig
at vere begaaet, at huiis billigens med ald
rette sit liff bör haffue forbrudt och
straffes paa dend maade som kongl. sta-
tuter der om thilsiger, och med hinders
goed at forholdes effter kongens formeld,
med vidre dety indhold, dety dato d^e- 3
Junij löbende aar,

effter Befalingens thil hold wære mötte,
underschreffue perov, som om huer udj
sær indinden denne sags beschaffenhed eff-
ter höigeste forrestaffuede Jurament och
Bogger ad proffuede saaledes,

+ 1-2

Först Knud Aschildsön, med sin quinde
Anne Opmindtydaatter aff-40 och-28
aars alder, wandt ochtil stöed, det Barbara
Opmindty daatter som er for^{re} Anne
Opmindty daatters egen söster / haffuer for-
giort for demem - thünde Kierer och en ög,
saa at Kiererene maatchet balre blood, och
det for - beller - 7 dar forleden, da dj boede
paa Throfs Aaß, och det icke aff anden aar-
sage end som Knud Aschild söns wærfader,
thoeg hanem ind paa gaerden Throfs Aaß
hoer sig, stillige med sin quinde, och der
fore bliff Barbara Opmindty daatter wred,
och beloffuede demem scham, och de schulde
bliffue saa fattig, saa at de schulle gaae
for huer mandty döe, och anden dages

1/7. 1667

Barbra Opmundsdaatter
Opmund Jonsen

der effter, da bleff ber: kioer och deris og
saa gal at de vilde springe paa huiupsene,
och op effter weggerne, da gick for: Anne
Opmunds daatter hen til deris fader Op:
mund Jonsen Thors Aas, och beleagede
sig for hanem, da viste him hanem
dend melck him aff samme guez maad
chet haffuer, som wahr iche andet end
som blod och varg, da sagde hinders
fader thil hans daatter Barbra Opmunds
daatter, see her, siines dig iche debbe slent
at verre, schalt du giore saa imoed
din soester,

Der thil Barbra Opmunds daatter siarcke
hinders fader Opmund Jonsen, vunder
Gudby haerde doed, at him schulde berige sig
och hinders fader maatte berige sig, det beske him
künde, och der hoer sagde, him iche meere
künde end som ber: hinders fader hinders
leed haffr,

Och der effter giorde bemelte deris fader bemelte
bischab helbred igien, for for: forgiorelse,

- + Her thil at siare, wahr mot bemelte Opmund
Jonsen Thors Aas, som berette och forre
gaff, at hand iche meere hand, end som
lapse for vree, och giore adt bischaben naar
det haffr lidedt aff grafs soellen, och
da opleste hand for vree, desse effter: ord,
Jepsen och S: Peder offer berigen reed, saa
faldt foellen och wregde foeden sin, saa

1/1. 1007

bande han kiøed thil kiøed och been thil,
i nafn Gud fader Gudh søn, och Gud dend
Hellig Aands Amen, Dernest oplerte han
for at stemme blod, stadt blod, saa gjorde
Jordan der Jepsus igienem foerd, i nafn Gud
faders, Guds søn och Gud dend Hellig Aands
amen,

3. Thorbiørn Røn Aaf af 50 aars alder, wandt och
thil soed, at Opmünd Joenpøn Thoes Aas,
faderen thil dend beschylde Barbara Opmü-
münds daakter haffuen for hanem berede
det bemelte hans daakter Barbara haffuer
forgiort Knud Aschildson och Anne Opmü-
münds daacters kiøer, och der som hand
haffde icke kommet saa snart hiem,
da haffde en aff demem bliffueth død,
efftersom hand gjorde ad demem, saa
de bleff thilpaf, och der hoer yderme
ere wandt och thil soed det Barbara
Opmümdy daacters broder Niels Opmümdy
for hanem haffuer bekiendt, det ingens
anden haffr voeret aarsage thil hans
moders død, end som bev^{er} hans søster
Barbara Opmümdy daakter,

4. Aanon Wedermarch aff 49 aars alder
wandt och thilsoed, det Opmünd Joenpøn
Thoes Aas, faderen thil forschy^{ne} Barbara
Opmümdy daakter for hanem haffuer

fol. 29 a.

14. 1607.

Barbra Opminndsdaabter
Opmind Jensen

beretted, det for^{re} hans daabter Barbra
 Opminnds daabter haffte forgiort bemelte
 Niid Aschildspør och Anne Aafminnds
 daabters brue, och haffde hand iche saa
 snart kommet hien paa Thses Aars,
 saa haffde dend enne brø bleffien død,
 och thseg hand saa melcken aff samme
 brø, som wader doeg iche ligt blid
 melck, och holdt det for sin daabter
 Barbra Opminnds daabters hefse, och sagde
 see hiad du haffte giort, da bleff hien
 ved och sprang op, och sloeg dend enne
 haand i dend anden, widre wader hanem
 her om beüst,

5. Mogens Günderspør Befdland aff alder - 41
 Aar, som proffick och besoch, det Niels
 Thses Aaf for hanem haffier sagde, at der
 wader ingen anden aarsage udj hans
 moders død, end som hans søster dend
 beschylde Barbra Opminnds daabter, widre
 er hanem her om iche beüst,

Her blid paa forsch^{re} Niels Aafminndtjøn
 Thses aares wegne wader mót hans giinde
 Gündvord Bisrensdaabter som fore gaff
 hinder mand siig at werre, och indd
 om denne sag at werre beüst,

6. Thorgie Thionpband - 45 aar gammel wandt
 och tilsted, det hand for ombrindt - 6 aars

fol. 29a.

17. 1667.

thid forleden, waler paa Klingeland udj
 Keres, da waler Pafomius Gündwaldspön
 der, och komme denem da nogle ord inel:
 linn, for hans grande brich Thionfpland,
 angaaende noget meel eller korn, da ginge
 de der med fra hies andre, och nogen thid
 der effter da fick hand at höre, det be^m
 Barbra Afominds datter schulde haffue
 loffuek hansen scham, som hand nu med
 efftersch^{re} Maren Ollefsdatter, och Marikke
 Nields datter beifpelig gjorde, som der om
 proffuede effter afflagde iurament och
 bogger ad proffuede i effterschrefne
 meader, Torst Marij Olles datter aff
 34 aars alder, som wands och thid ssoed
 det Barbra Afominds datter sagde
 thid hinder udj lindes eget ild linnis,
 det Thorgij Lille Thionfpland schulde vel
 faae scham, och hand schal vel faae
 solles mend |: at forsbare kiobmend^f thid
 hans mange owerer och bocher, och
 sdrax der effter misse hand meget
 ud aff hans büj och büschab,

fol. 29b.

7.

8. Marikke Nields datter aff- 24 aars alder
 proffued och bestoed, det hind thionf
 Barbra Afominds datter den thid at
 lindes amand kom hien fra Klingeland
 da forbalde hand sin giinde Barbra
 udj ild linnis, det hand och Thorgie
 Thionfpland haffe weret udj ord sammen

Liber tingboks 6.
fol. 296.
17. 1667

-7-

der samme steds, da hordde hin at hand
sagde, det Thorzie Thionstrand schiendte
meere paa hanem, end som dend mand
meeler meeste, da siardte be^{de} Barbra
Opmindsdatter, bli stille min mand,
hand er rig noch, hand schal vel fase
kiobmend stul sine store skuder, och
debbe at verre passerit- 6 aar forleden,
vidre om denne sag er hinder icke berorst

- + 9. Niels Nielsøn Lündahl - 52 aar gammel
vandt och skilstoed, det hand haffde
smaget nogle ord med hans grande
Thorzie Lündahl, och da wahr Pafomus
Gjendvaldson der, da sagde hand, Gud
giffie at d world kietterne motte blifue
opbrendt, i huss lang vej hand hafde
stul skanden, da schilde hand föire
boel stul denem, vidre haffte hand
paa de thider der om icke sagt, och
strax der effter bekom en w. lyste af
en öre tid sit Rne,

- + 10-11 Gjindelle Weder^g aff - 36 aars alder, och
Thiry Reiners datter af - 29 aars alder, proffuet
och vandt enplündende saaledes, at Barbra
Opmindsdatter kom paa Wedermarch
stul denem ind tid ild hieisitt, da sagde
hin, nu haffuer Niels Lündahl fase
scham, dend store kiefft, och det schal
hand haffue, for sin store kiefft schyld,

17. 1667

fol. 300.

at hand vil hige thior schade blit
 throid kiellinger, da spurde dj Barbra
 ad, dor hand, fanden thage ham helder,
 sagde him, leffter hand loffterdags natt
 och sondags natt offer, saa rier hand
 det offer, och der hos sagde at
 him sende sin son neder dend anden
 dag: effter hand wate higen: blit
 hanem, och wilde laane noget meel,
 dog him wate der icke blit brengh,
 for him wilde hore hiorledes higgel
 thog, och inedler blid faldt nogen
 smack denem imellim, anlangende
 Kiersten Snabbe, da sagde Barbra
 Opminnds daatter, ieg froelker indted
 for mig, ald och ineder dend stund
 som ieg haffr dend hoffsbrind som ieg
 nu haffr, widre er denem om denne
 sag icke beivost,

12. Thorgius Lande aff - 64 aars alder, wandt
 och blit etod, det hans son saf: Lauridtz
 Thorgiuson sagde for hanem, det dend
 blid hand giette idj Drangsmarch,
 hans faders bischab, da kom Rapornis
 Gindvaldson blit hanem, som er Barbra
 Opminnds daatters mand, och sagde
 hior forre gieder du smalterne ind
 paa min eng, mand skulde giore
 med dig som mand giør med refuene
 da svarde drengen hanem och sagde

19. 1007.

Perbra Osmindekalderosmünd Joeson

ieg throsen iche, at i wil schinde mig,
som di gjør med reffuene, der bliv siare
de fore? Rafornis Gündvalds søn, der som
ieg iche kend, da schal ieg vel faae
dend som schinde schal, och anden
dagen der effter, fick hand en siar
siugdomb, och ingen roelighed kinde
hafue, udj sengen, mens somme sider
moatte verre udj vandet, och somme
sider udj sengen, for end herren hanem
- 8 te dags dagen der effter heden kaldet

13. Joesen Aarupson Skaardahl aff - 20 aars
alder profuet och bliv stoed, det hand
waker med samme tid, med Thorgius
Landes søn, udj marchen da hand
gietle hans mor broders bij, da hørde
hand, at Rafornis Gündvalds søn sagde
bliv Laurids Thorgiuson, hvis fore gieder
du dit bij i min giore, der bliv
hand siarede, at det er min faders
J^o du traffuer inde giore, da sagde
Rafornis Gündvalds søn bliv hanem,
mand schinde giore med dig som
mand gjør med reffuene, der bliv
siarede Laurids Thorgiuson, de plejer at
schinde reffuen, ieg throsen iche, at du
wil giore saa med mig, da sagde
Rafornis Gündvalds søn, throsen ichin
mig, min goede karl, ieg schal vel
faae dend, som dig schinde schal,

fol. 30b.

17. 1667

och fick saa wondt dend anden dag
mens Guld mase wide hiem det gjorde!
widre er hanem her om icke witterligt.

- + 14 Anne Opoffle aff Fedde soegen, paa hinv.
des veigne wahr mit hinder mand Salffie
Ingvordson Opoffle, som hinder ord won.
der ed bekræfted, at Barbra Opminnds
daatter kom til hans giinde wdj ild
hinsit paa Opoffle, och da bliende en
drenge hos denem ved raffur Giunder
Thorschildson, och kom hand ind i ild
hinsit hoer denem, da hermed hand
noget effter Barbra Opminnds daatter
och bringte der hos noget smot gieskerj,
och imedderblind gick Barbra Opminnds
daatter wd af ild hinsit, da sagde
Anne Opoffle til drenge, er du icke
bange at hin giør wondt paa dig,
da sagde Barbra, du schalk faae
scham, for det naar ieg finder din
moeder, der med gick hin wd aff
døren, da sagde Anne Opoffle, til
drenge, thag en ild snart och kær
effter hinder, och der med gjorde hand
saa, och gick saa wd paa bliuen
effter hinder, dagen der effter da fick
drenge saa wondt, och lige som hand
wahr sandtylos; och gick wdj tier
och dönd, saa hand kom hiem saa
soert, som hand wahr icke meeni =

17. 1667.

Barbra Opminde daatter
Opmind Jonsen

schelig lig, och gick saa thil sengs om
kielden, och haffuer nu leget ved sengen
skedtz som en kröbling wdj - 7 aars thid,
som nu örens siunligt her for retten
wdj egen person, som wdj is throo bliff
frem boren, er at fornemme, och bliff
hanem da thil spürdt, ved naffu
Günder Thorchildson, om hand for?
Barbra Opminde daatter wdj denne
hans elendige siaghed wiste at beschyl
de, efftersom kongl: may: foriget Hans
Gabrielson her for en frj sidende rette
hanem der om thil spürde, da thil
stod hand, wdj denne hans elendige
siagheds tid, baade for Gud i Himmelen
och dend christen öfrighed, saa och
for alle meenischer, det ingen anden er
arsage thil denne hans siaghed, end
som Barbra Opminde daatter, och
hinn hanem, och ingen anden meeni
scher for Gud, her paa iorden / det
paa lagt haffuer, hüllet videre med
effter^{er} prov schal aff beüres,

fol. 31a.

- + 15 Anders Pederpön Rörwig aff - 32 aars alder
om samme sag proffüet och awandt,
det hand stod hos Barbra Opminde
daatter paa Opoffte, wdj thimen, dend
thid dengen. Günder Thorchildpön kom
löbendes wd effter hinder, och kaste
en ildbonart effter hinder, saa dend

naede i hinders schiort, da wendte hün
sig om, och saae thil baze, och sagde
thil dengen, du schalt fase schein fordel,
widre er hanem her om iche witterligt,

16. Hans Skierrestad aff = 60 aars alder profuede
och vandt, det Pafomus Giindvaldson
och hans giinde Barbra Opminndsdaatter,
for om threndt - 5 aars tid forleden wale
schuldig hanem - 3 rds, da krefft hand
samme penge wdj thiene aars tid,
da langt om sider sich hand en wong
seg, och begierde saa Pafomus Giindvaldson
til wederlang paa samme seg - 2 3/4 1/2,
och bleffie de da om sider forligte om
thiene 3 r mens Barbra hans giinde
dend enne march ingen lunde wille
aff slase, hincet doeg hinders mand
samböchte for de - 2 3/4 thil wederlang at
schilde werre, da bygte Barbra
Opminndsdaatter, och sagde thil bo:
Hans Skierrestad, at det schilde schade
hanem it pahr hester eller söyer,
Adler igjen thilstoed forschy: Hans
Skierrestad, det Barbra Opminndsdaatter
wale hos hanem i fiore dette böb, och
begierde aff hanem thil laens, - 1 2
i penger och 1 motting meel, da
suarde hand hinder at hand iche
hafde raad der thil, da gick hün
i fra hanem och sagde fahr vel, siden

1/4. 1007

fol. 31b.

Barbra Opmindstaatter
Omminst Janson

hafr hand spurdt, det him wonder veigjs
schilde haffne veret inde, hos hinders søster
Anne Opmindby daatter, och sagde skil
hinde, him haffte veret hos dend
pining Hans Schierreddad, och icke kunde
faae noget aff det him hos haneum
begierde, och sagde hand schal vel faae
scham for det,

- + 17. Christen Olson Schieldahl aff - 38 aars alder,
proffuet och bersted, det Barbra
Opmindby daatter sagde for haneum wdj
hans egen hnis paa Bjnees, det him
for ongefær - 5 aars skil forleden, wale
ind gaem wdj Jørgen Thoosaaris ild
hnis, da kom hand wd skil hinde,
och bad hinde him schilde gaem ind
i skien med haneum, hilleket him
innoed stæd, langt onfsider gick
him doeg ind i skien med haneum,
da sette Jørgen Thoosaafs hinde ved
bordet, som paa stæd mad ochøl,
da sagde Jørgen Thoosaafs skil hinde,
hivad siger du, naar du kommer skil
en erlig mands bord offuer öl och
mad, der skil him suerde, hivad
schal ieg sige, da sagde Jørgen Thoosaafs
aars skil hinde, i Jepsen nafu gaem
ieg skil bords æde och dricke paa ditt
ord, som him schilde sige skrende
gange, da wale him saa haard

1/4. 1687

i sig, sligt icke at vilde sige, da sagde
 him til Christen Olsson Schiseldahl, ved
 du hior for ieg icke vil sige det, hior
 skil hand hinder suardte nej, sligt icke
 at vide, da sagde him, hafde ieg sagt
 det, da haffde ieg icke faact nogen macht
 med Jorgen Thoepsaas, och vidre bekiende
 for: Christen Olsson, da him hafde sidt
 lidet hos Jorgen Thoepsaas, da gick him
 hiem ad, och kom lidet fra gaerden
 op i kkefuen, da kom der en roed i
 Jorgen Thoepsaas fahrnis, saa aldt
 buet sled sig lost, och vahr skil hobbe
 och stanger, lige som det vahr wildt
 och galt, och vahr folchene vilde
 aff ild hinfpet, och bandt det skil
 vette igien, och saa snart buet bleff
 skildt, kom der skreble imellum Jorgen
 Thoepsaas, och dend mand som hos
 hanem inde vahr, och der kom folch
 imellum demem saa de bleff ad.
 schilde, och manden kom fra hanem,
 och siden der effter, vilde Jorgen
 haffue forgiort sig sielff, vidre er
 hanem icke effter hindes egen bekiendelse
 vitterligt,

fol. 32 a.

- + 18. Jorgen Thoepsaas aff Skrejsindby skinfue
 aars alder, profued och vandt, det Barbro
 Opmundbydaakter for vorgefehr - 5 aars
 skid forleden, vahr inde hos hanem

Barbar Orsmundsdaatter.Orsmund Jensen.

wdj hans ild hiins, da gich forgen
 Thaaftafts wd aff skien blid hinde,
 thiende gange, och bad hinde ind, blid
 ol och mad, dog on sider in sed hinde
 wilge gich hin med hanem ind, och
 hand sette hinde blid bords, som mad
 och ol paastod, och sagde blid hinde
 hiind schal du giore, naar du kommer
 til en erlig mandtz bord, da siardte
 hin hanem, hiind schal ieg leppe,
 da sagde hand blid hinde. du schalt
 sige threj gange i jepsu nafr gaer wj
 blid bords, hiior pas hin siarte
 hanem indled, endten hin leste eller
 iche, wahr hanem w-beiust, och
 nogen stund der effter, effter at hin
 wahr bord gaaer, da sled bruck sig
 lost wdj hans floor, och boldte och
 schrey som det wahr forbrud, saa
 folchen wahr thiende gange wdj flaa-
 ren, forend de kunde fase forligt gi-
 get ad, saa der effter bleff hand
 w-ans med dend mand som hos
 hanem wahr, och da hand gich bort,
 da bleff forgen Thaaftafts, lige som
 hand wahr forbrud, och fra sin
 Zandtz, och wilde giore sig sielff
 schaade om hans giinde och hans
 folch iche saa nar hafde veret til
 stede, widre wdj denne sag er hanem
 iche wedertaret,

fol. 52a

1/4. 1607

+ 19-20 Karj Jørgens daatter af 50, och Gündeke
 Johans daatter aff- 28 aars alder proffind och
 besked, anns liidende det dj wahr paa
 Thopsaas, da Barbra Opmindtsdaatter der
 waler, och lidet effter hün wahr bort gaen,
 da sled Jørgen Thopsaas bi sig löst, och
 brötte meget, och ginge dj saa ind wdj
 floeren thiende gange som slygt offer gie.
 get kom, med liups och lincht, och
 bandt det blid wette igjen, de kunde
 wel see, at det wahr en vnd udsending,
 men hvor det kom fra, wiste de icke,
 och dend blid det wahr offuer staaen,
 da bleff der saadan en stoer röed inde
 wdj stuen, dend blid de kom da
 ind, da soeg dj at Jørgen Thopsaas
 wahr baade fra sind och sandse,
 Hoffde dj icke da med flere meenischers
 hielp woeren, da hafde hand om bragt
 sig selff, med sin egen kniff,
 widre er denem der om icke beüset,

fol. 52b.

+ 21. Madby Wadland for sin sinagheit
 icke möde, mens hans quinde Signe
 Thorehilds daatter aff- 30 aars alder som
 och her blid wahr ind steffndt, proffind
 och wandt paa sin egen och berr hinder
 mands weigne effter af laingde i vrd-
 ment och bogger ad saaledes, det
 Barbra Opmindtby daatter kom til
 hinder paa Drange, da bekiendte

1/9. 1667

hinn for hinder, det hinn red Thosten
Landes kon i hiel vd for it field, och
kunde lige vel iche skoldom, mens hinded
ham det gjorde, widre er hinder der
om iche beüst,

Barbra Opmundsdaakter.

Opmund Jolson

- + 22. Gyrj Suenndydaakter ^{aff - 26 aars alder, profied,} ilige made effler
iurament och bograd, det hinn
haffuer hirt for om skindt - 6 aar
forleden, det Barbra Opmundsdaakter
haffu sagt for hinded mad moeder,
forsch^{ne}? Signe Thorchilds daakter paa
Orange, at hinn haffu reed Thosten
Landes kon i hiel vd for fieldet, och
der hos sagde hinn iche kunde giøre
ondt, mens det wahr hinded ham
det gjorde,
23. Barbra Williams daakter aff 48 aars
alder profied det Barbra Opmunds
daakter sagde hiel hinder fore om
skindt - 3 aar forleden, det Salfue Op-
offte iche schulde blifue bedre mand
end som hand er, widre er hinder
der om iche beüst,

Vdi løbende aar send = 4 sito be-
tiente wii forindschrefn - 12
laugrettesmænd af Helvig thingsted
vdj laugstuen ved Fahrskind, nemblig

1/4. 1607

fol. 33 a.

Olle Gyvold, Archild Soelberg, Joen Bülund,
Laurids Werre, Anon Bülund, Palsmüs
Soelberg, Jörgen Tenne, Pffuer Soche,
Künd Jölle, Hans Höylund, Olle Thorp, och
Loren ibm: Retten wdj förömrörde sag,
i förgedachte kongl. may. föijed vel-
fornemme mand Hans Gabrielfön och
Lorenschriifueren Johan Normans bjue-
relpe, effter opschelpe fra dend - 1 dito,
och bleff da effferschest prov offer dend
beschylde Barbra Opmindts daabter
thoget effter föijze aflagde iurament
och boggerad som følger,

- + 24 Carel Lilland aff - 52 aars alder profues
ochwands, det Opmind Joenfön
Thoebaas da hand waker i hans smidi
da kom bemelte Karl thil hanem, och
hoffde noget at lade smie, da spürde
hand Opmind Joenfön Tosaas om
Thorchild Dranges kon hadde faact
goet igjen, der thil hand siuarde isæ
at hand gjorde ad hinder med Guds
macht, och da spürde Carel hanem
atker igjen ad, hvad konen fielte, da
siuarde hand, at det waker kommen
pas dend som en ond wdsending
da spürde Karel hanem atker ad,
hiem som hafde gjort denne wode
wdsending, da siuarde hand thil
gange Barbra, Barbra, der thil Carel

7/4. 1607

Barbra OpminddaatterOpmind Jotubon

siardte, hün rider nu strax i marche²⁾
moede, och er hün saadan eller hand
giöre sasdant, da er hün werd ak
brendes op, der stül hündes fader siardte,
hün er ochsaa,

2) Kan også være: moreke.
T.L.

25. Anne Christophers daatter Offbe, aff-24
aars alder wandt och stilsboed, det
hün och dend beschylde Barbra
Opmindby daatter gick stilsammen wdj
Thusepaas march och maalchet hies
deris büschab, och som for^{re} Anne
Christens daatter haffde da maalchet,
och wære paa hündes hiem wey, da
sagde Barbra Opmind's daatter stül
hünde, lad mig steche mine fingre wdj
dit melch, saa det kand drybe aff, da
schal der bliffie flöde aff för end du
kommer hiem, hülchen hündes begiering
hün aff sloeg, och iche thorde effter
komme, widre er hinder her om iche
wittberligt,

26. Omind och Anne Hafaas aff-58 och
48 aars alder profüed och besöed, at
denem om denne sag wed Barbras
beschylde gieminger aldeelis indbed er
bevost, mens de haffr vel hörk wdj
noGLE aars blind, af böge smalk, Gaaße
paa weje och weie stie, det dj haffr
shaldt, at Barbra Opmindby daatter

7/1. 1667

schulle om gæses med tholdom, saa
som him er nu beschylt forre, widre
er denem her om iche witterligt,

27. Jørgen Kalfuenseff aff - 60 aars alder proffuet
och want, det Opmünd Jøenpøn kom
blib hanem paa Kalfuenses, da spürde
hand hanem ad, om Thorschild Oranges
køn hafde faset god igien, da sagde
hand ize, at hand gjorde ad hinde
huid hand kunde, saa gick hans
daatter Anne ud, och malchet samme
køn, och kom saa ind med melchen,
och sette det paa bliddet, saa gick
Opmünd Jøenpøn bort och hioy
samme melch ned, som waler lö-
ben wdj ost och aniffe, da siündte
hand hans daatter Barbara Opmünds
daatter det, och sagde blib hinde er
dette wendt, widre er hanem om hundes
bedriff iche beivost,

28. Thore Gündorpsøn Keien aff - 34 aars alder
proffuet och bestaad, det Barbara Opmünds
daatters mand Rafomüs Günd
valdspøn kom blib hanem paa sin
agzer, da bleff de w-enfs om en kõi,
da loffr hand hanem at hand schü-
de wel fase scham, for aeret gick om,
och - 8te dage for samme aar waler
om gæset, da schüed hand sig öye sielff

wd, med sin egen Bølge, och wader
 neer om kommet med sit Liff, och-
 widre thiltsed, det hans moder wog
 en weff for Barbara Opsminds daatter
 och dend thid hin bahr wefuen hiem
 thil hinde, da sünkes hin, efter hinders
 Accordation om arbeidslön for sam-
 me wef, at haffue bekommet forliden,
 da begierde hin aff ber^m Barbara Ops-
 minds daatter et ssoche kiöd, da bleff
 Barbara wred, och sagde at hin
 haffuer for kommet noget aff sam-
 me weff, och sagde thil hinde, du
 schalt fase kiöd noch, och strax
 om woeren misde hans moder - 5
 Noed, som stört uden sülk eller
 hinger, widre ehr hanem her om
 iche witterligt

- + 29. Qyzen i Thopsaafs schouff aff - 50 aars alder
 proffuet det Niels Opsmindtysön Thos-
 aafs haffuer sagt thil hanem, det
 ingen anden wader aarsage i hans
 moders diöd, endsom dend beschylde
 Barbara Opsmindtys daatter, som er hans
 söster, widre er hanem om hinders
 bedriffter iche witterligt,

fol. 34a.

Her thil at siare wader möt dend
 indstefndte Barbara Opsmindtys daatter
 som imöed forskrefue proo som nu

7. 1609

for Detten offendelig bleff oplest, det
hinn her imoed gandsche och aldeelis
w-schuldig er; och indket andet kand
end som snierre och bande, och der hos
beretted, samme indskrefuede som offuer
hinder i foromsorcke maader proffues
haffuer bor en huer vdi sars. deris ord
och forre gifuende at beruise,

flige skilfælde wahr nu och skil stede
möt Opmünd Jonson som skil hanem
offer indforcke prov beretted och forre.
gaff, det en huer vdi sars, schulde beiv-
iflig giøre, det hand saadanne ord om
hans daatter och sig sielff sagt haffuer
som for ind skrefuet er, och hinc
som hand haffuer bekiendt at kand
leffe for vers, at stille blod, och
giøre quez skil paps igien, det haffuer
hand bert af hans saf. foraldre, och
iche widre wilde forregiffue, hinc widre
hanem werre beuist, her vdi kanit sligt
at kinde giøre,

Effter forregaaende prov och Barbra
Opmündbydaatters snær der imoed,
skil spurde Kongl. May: forzed vel.
fornemme Hans Gabrielson, ber: Barbra
om hinn imoed profuene meende sig
at werre frj, och iche fröskede hinn
ise saa gerne möbe goed willigen

3/4. 1667

Barbra Opminnds datter

Opmind Joensson

ved staae och fremsige, hviis huii her
vdi kunde schyldig wehre, som at
wendte sig høyere straff och jordsche
pinne, och wahr der effter domb
begierendes, effterdi huii ingenkünde
sich vil ved gaae eller bekiende,

Denne sag er bliv beste beenshende
ophreffet, bliv nestkommende ons
dag dend-10 july, da haffuer for:
Barbra Opminnds datter i Kongl. May:
fougedty bij verelse, her vdi længstuen at
møde, en endelige domb at liere
affsige, stillige med hinders fader Op:
mind Joensson,

3/4. 1667.

fol. 366.

Efter opsettelse fra dend-4 july vdi
løbende 220 wahre "-----"
længrestemend af Helvig thingsted for.
samlede her sammestedy i Længstuen
ved Fahrspind. dend-8 dibo, at cen
surere och domme effter Kongl. stat.
utor, och forindschre proffs shagelpe, offer
dend beschylde Barbra Opminnds datter,
och hinders fader Opmind Joensson,
efftersom de itige maade her compa
recede,

Offiuerverinde bliv retkens bestorchning,
vdi Kongl. May: fouged Hans Gabriellsons

47. 1007

fraverelste hans thienner erlig och welalld
Karl Sovel Hansson
Wahr och her i Laugskuen thil stede mit
for^{re} indsefnnde prov, och den største
deel aff Hveridby soegens almue, som
alle sampteligen anplündende robte och
beschylde Barbara Osmündtz daabte en
ofendblig throld qvinde at werre, baade
for Gud och mennischer, och wahr
der fore af ofs for^{re} dommer och doms-
mend paa rebbens weigne bejerindes, at
domb offer hinder effter hindes forbiendte
straff och proffuenis lindelse moelte
hindes, paa det de hinder kunde bliffue
endlediget, och hun fra dend christen
menighed bliffue wd rødet, saa och
formeddelt de icke schulde gifues aa-
sage thil, hinder paa høyere steder
widre at ahuklage, med widre deris
prætention;

Bleff sa om Barbara Osmundtz
och hindes fader Osmünd Joen-
pson deris beschylde broldoms sager,
saaledes for rette affragt,

1. Første er aff indförlte och andek
Barbras proff, som er egen kiødelige sø-
ster, och sinoger, och de hinder offendblig
sag tillegger, det hun haffuer forgiort
deris qieg, thilcket hindes fader Osmünd

5/4. 1007

Barbra sommindstebok
ommind Joeson

Joeson effter egen bekiendelse for forlo:
sine børn och Thorbiörn Rönass, Anon
Nederf och Karel Lilland bekiendt haffte
at der som hand icke haffde kommet
saa snart hjem och giordt det thil
paffe igien, da haffde en af demem
blefuen död, hülshet faderen yderligere
her for retten tilstaar, at hand om-
gases med manen, at giöre for wree,
och leffe for bij, som skider baade
imod Gudh och mennischelige loiger,
som forklarer, at saadanne gierninger
er en roed och bezyndelse thil dend
förste throlombs ofuelse etc: der
aff fornemmes det be:^{ne} hinders fader
effter saadan ofendtlig bekiendelse
som förberört ehr, sielffuer tiller
hans daatter Barbra at om gases och
öffues wdj throlombs gierninger, och
der wdj er med wider, som af indförde
proff widre och klarere hand fornem-
mis,

fol. 37b.

2. Dornest fornemis ved Günde Thorchild.
Bön som nu for ops wdj is bring bleff
ind boren, baade krobet och lamb, som
Barbra ofendtlig beschylde baade for
Gud och mennischer, det hün och in-
gen anden hanem forgiort hafr, hül-
shet Salffie Juvvordson pas sin
gündes Anne Opoffes weigne, och Anders

27. 1667

Pederpön paa sin egen weigne, sligt med ad bekræfted, at hafue hørt, det Barbra haffr loffuet samme dreng scham, och strax anden dagen der effter, er falden i saadan w-løgelige siinge, som henn prov der om med ad forklarer;

3. For det brude haffuer och Barbras egen Broder nemblig Niels Opmindbyør Thops. aas, for Thorbiørn Rønass, Mogens Gundersøn Löfdland och Pyen i Thopsaas schoing berætted och forre giffuet, det ingen anden haffuer veret aarsage til hans moders død, end som hans søster Barbra, hincke bekiendelse di under ad tettered haffr sandferdigt at verre,
4. Bekiender Barbra sielffuer for Marij Olfsdaaber, det Thorgie Lille Thomsland schulde vel faae scham, hincches och forschy^{ne} Thorgie her for retten effter aflangde i vrament och boggerad bekræfted, at det paa hans bøj och bischab det ware er worden vederfaret;
5. Bekiender Barbra Opmindby daaber for Gündele Wederz och Thirj Binerdtzdaab. her for dem, det Niels Lündahl dend store kiebe, haffuer faaenn scham, for thiorsschade hand vil hūge til

9/7. 1667
fol. 97b.

fol. 59a.

Barbra Osmünddaabter.

Osmünddaabter

brod kiellings och det schulde hand
haffue for sin store kiefft schuld,
hvilcket Niels Lündahl nu avnder ad
bekreffed, saadant at haffue bekom-
met, och vederfarek med en ölse i
sit kua, som hand for rebten med sig
sielff beirpflig gjorde,

6. Bekiender och thilstaar Barbra Osmündby
daabter for Christen Olsson Schioldahl
da hand boede paa Bines, det Jorgen
Tops aasis gæc, och hand sielffuer
wahr bleffuen gal och affkindig, liden
effter hin wahr gæsen der i fra, effter:
som hand hafde nödet hinder thil
bordtz, och sagt thil hinde, at hin
schulde løbe thrende gange til en
erlig mands bordtz, i fersu raffu gæsen
vi til bordtz, och der som hin saadant
løst hafde, da kunde hin ingen mæcht
haffue faact med hanem, hvilcket
Jorgen Tosaas, med thrende ind forlte
proff ved ad bekreffed, at saaledes
effter hinders egen bekiendelse passerit
chr,
7. Bekiender Barbra Osmündby daabter frj
villigen, for Signij Thorchildby daabter
Wakland och Turij Binerby daabter ibm:
at hin haffuer redet Thosten Sandes
kon ihuel wd for it fiold, effter ind

fol. 390.

3/4. 1607

förte proffs widres formeld, hior paa dj
 och en hies som melt ehr, haffuer aff:
 langt deris iörzement och bogger ad,
 saadan hinders bekiendelse sandferdig at
 werre,
 noch end ydermere |: som indföret befindet
 det proffuene och dj fleste aff Herridty
 soegen offentlig Barbra Opmindty daat:
 her skillegger, det hün er en skold quinde,
 och der med wed at om gæes etc:

Da det effterdj Barbra Opmindty daat
 saadanne hinders beschylde gjerninger,
 icke god willigen wil bli skæe, |: at
 haffue bezaet: | mens end ydermere
 med wdfogder hinders onde gjerninger
 wilde befrie etc:

Haffuer wi der forre ey rette:
 re effter Gudts och kongel. loiger
 och Statuter, saa och effter indföret
 offuer hinder ad some proff och
 widnifsbyrd, som hün for denens
 sielffuer bekiendts haffuer, at paa kiende
 det ise dend beschylde Barbra Op:
 mindty daat bor at lide och wond:
 gielde, saa som en der wiberf. haffuer
 med skold dom om gæet, och der
 forre straffes paa hinder lif och
 legeme, med boel och brand, andra
 slige Troldoms och satans lemmer

3/4. 1667

Barbra Osmündedecker.Osmünd Jøenson

thil et merkelig affschjueligt exemp.
et, och hinder goedty aff löst och fast
at verre forfalden vnder hans Kongel.
May: och Cronen, och der som nogen
aff ber: Barbras venner och frender, siis:
nes, at denne voris dom icke saa reb:
meffig for denem at verre dömt, som
det sig bör, da haffuer dj dend Ju:
den oke danges forløb, for voris offer
dommere velvilse by: laugmand thil
vnder kiendelse eller confirmation at
indselene,

Antlangende hundes fader Osmünd
Jøenson som effter egen bekiendelse saa
och effter indførte proff och vidne,
forre giffuer, at kand om gaes med
signen, manen, och lepen, och haffuer
leret det aff hans forældre, som och er
imod Gud och menneskelige loig,
bör och schal hand der forre uden
nogen exception verre land flögig,
brude offer Danmark och Norges riger,
och aldrig igien komme, och hans
löpe och faste goedty at verre forfalden,
iligemaade vnder hans Kongel. Ma. och
cronen effter kong & forordning
Saterit Kiöbenhaffns Slot dend - 12
octobr 1617.

Lister 1667-71.

Fol. 1-

1667.

Extract,

officer Lister amt, beregnet
fra nyt aars daag, a: 1667:
och till aarsdaagen igjen a: 1668:

Barbra Børnindstedler

Udgift,

For en brold giinde vid nævnr
Barbra Børnindstedler at lade
brende och pinne, derfor gifuet
m: manden saa och for hans
reise och forering frem och Silboze
med vid och Thiere Lønder

penge ————— 6 1/2 rdlr:

For kindes kost i 17 vger
om vger 3 ort er

penge ————— 12 rdlr: 3 ort:

For hinders døbt hoes h. lægmand
at lade confirmere med reisen
frem och tilbage

penge _____ 9 rdlr

och for 4 persohners kost i 9
vger som hind beschylte och
der paa sat fast inddill
schrifuerens dømte dennem fric,
huer om siggen 3 g: ehr,

penge _____ 27 rdlr:

Barbra Bsmindsdatter

Helwig thingsted

2: 1667 paa Helwig thingstedly ladingstogge
saggeting _____

follio-38. 2: - 4 jollyehr dend kenstedde Barbra

- udtoeg -- af -- trende
aars protocoiler -- 1666 -
- 1667, och 1668 -- anlangende
huir dømme imeddelid
passeret ehre, om riht
och saggefald, --- "

Bsmindydaablers goedy, aff löst och
fast, döbt vnder cronnen, och
hinders faders goedy ilige maade
at verre forfalden vnder hans kro:ma:
och cronen,